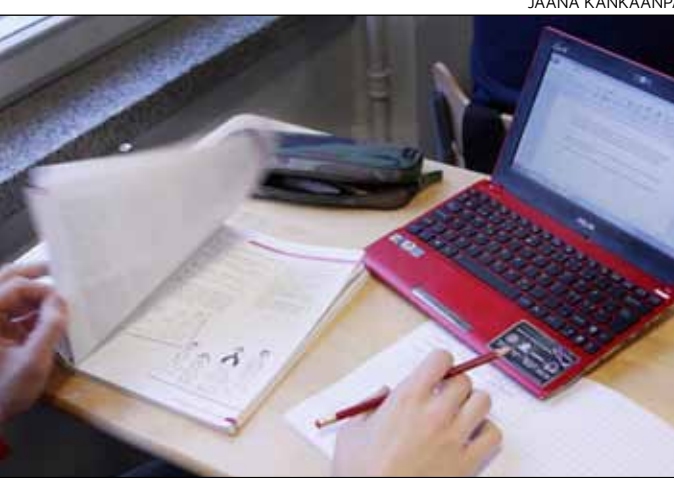

6

MAASEUDUN TULEVAISUUS

UUTISET

Suomessa on nyt 400 lukiota.

Yle: Lukioden karsiminen vie nuoret maaseudulta

Lukioiden ja ammattikoulujen karsiminen voi kiihdyttää merkittävästi muuttoa maaseudulta kaupunkeihin, muuttoliiketikijat kommentoivat Yllelle.

Hallitus suunnittelee lukioille 500 oppilaan minimirajaa. Sitä pienemmät lakkautettaisiin tai liitettäisiin osaksi suurempia oppilaitoksia.

”Jos tavoite olisi nyt noin 500 opiskelijaa per lukio, niin väestöpohjan täytyisi olla yksittäisessä kunnassa 10 000–15 000, ja vielä tarvitaan naapurikunnista oppilaita, että lukio saadaan säilytettyä, Kuluttajatuotimuskeskuksen erikoistutkija **Hannu Kytö** totesi Ylen haastattelussa.

Ylen mukaan toisen asteen koulutuksen keskittyminen kaupunkeihin pidentäisi maaseudun nuorten koulumatkoja ja pakottaisi nuoret muuttamaan kotoaan yläkoulun jälkeen.

Opetusalan ammattijärjestön puheenjohtaja **Olli Luukkainen** näkee, että kehysriihessä päätetyt 260 miljoonan euron koulutusleikkaukset iskevät rajusti lukioverkkoon.

”Jos leikkaus tehtäisiin pel-

kästään lakkauttamalla pienimpiä oppilaitoksia, joutuisi 92 pienintä ammatillisen koulutuksen järjestäjää tai 207 pienintä lukiokoulutuksen järjestäjää laittamaan lapun luukulle.”

Ei vain oppilas-määrän perusteella Pelkkä oppilasmäärä ei saisi olla peruste lopettamiselle, Harvaan asutun maaseudun verkostossa ajatellaan. Myös kokonaistaloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset tulisi huomioida.

Karsinta pitäisi verkoston mukaan tehdä siellä, missä lukioita on tiheästi.

Kansanedustaja **Aila Palo-niemi** (kesk.) on huolissaan keskittämisen vaikutuksista nuoriin. Hänen mielestään kontaktipetuksen väheneminen ja kauas kodista muuttaminen jättävät osan nuorisista oman onnensa nojaan.

”Tämä lisää aivan varmasti syrjäytymisen riskiä.”

Yle kertoo, että Opetusministeriön työryhmä yrittää päättää tänään toisen asteen koulutuksen järjestämisen ehdoista.

EMILIA LAVONEN

2 200 peruskoululaista jäi ilman opiskelupaikkaa

Runsaat kaksituhatta peruskoulun päättävää nuorta jäi tämän kevään yhteishaussa vaille koulutuspaikkaa. Opetushallituksen tilastojen mukaan peruskoulun päättäviä hakijoita oli noin 57 200, joista koulutuspaikan sai 54 800 eli 96 prosenttia.

Viime vuonna ilman paikkaa jäi 5 000 oppilasta. Luvut eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoiset, koska niihin sisälty-

vät myös kymppiluokkalaiset.

Kaikista ammattikouluun hakeneista 67 prosenttia sai paikan ja lukioon hakeneista 80 prosenttia.

Ilman paikkaa jääneet voivat vielä yhteishaun jälkeen saada opiskelupaikan oppilaitosten omissa lisähaussa. Paikoista ilmoitetaan opintopolku.fi-palvelussa ensi viikon alussa.

STT-MT

Työ ei ehkä haittakaan opintoja

Opiskeluaikainen työnteko ei ehkä haittaakaan opintoja niin paljon kuin on luultu.

Päinvastoin: työntöon määrä ja palkkataso näyttävät olevan valmistumisen jälkeen sitä suuremmat, mitä varhaisemmassa vaiheessa opintoja opiskelija oli mennyt mukaan työelämään.

Eläketurvakeskus (ETK) epäileekin, ettei opintojen nopeuttaminen helpota työuran alkua.

ETK selvitti vastavalmistuneiden työmarkkinatilannetta vuonna 2012 ja havaitsi, että opiskelijoiden työnteko lisääntyy, kun valmistuminen

lähenee. Tämä päti niin ammattikoulusta, ammattikorkeakoulusta kuin korkea-asteelta valmistuneisiin.

Myös naisten ja miesten palkkahenitus eriytyy kaikilla asteilla heti valmistumisen jälkeen.

Huolta aiheuttavat valmistumisensa jälkeen ”katoaviksi” määritellyt eli syrjäytymisvaarassa olevat opiskelijat, joita valmistuneista on 7–13 prosenttia. Maa- ja metsätalousalalla heitä oli vähiten amk-tason miehiässä (4 prosenttia) ja eniten ammattikoulutason naisissa (19 prosenttia).

EIJA MANSIKKAMÄKI

Pirkanmaalla todettu A-hepatiittia

Pirkanmaan sairaanhoitopiirisä on todettu huhti–toukokuussa viisi tuoretta suomalaisperäistä A-hepatiittitartuntaa.

Kolmessa tapauksessa viruskannat ovat samanlaisia kuin Euroopassa vuonna 2013 alkaneessa epidemiasa, jossa tartunnan lähteeksi epäillään pakastemarjoja. Kahden viruskannan määrittys on vielä kesken.

Kotimaisia A-hepatiittitartuntoja on todettu myös muualla Suomessa. Terveysten hyvinvoinnin laitoksen THL:n mukaan Suomessa on todettu kaksitoista tapausta tammikuusta lähtien.

A-hepatiitti tarttuu tavallissimmin ulosteella saastuneiden elintarvikkeiden tai veden välityksellä. Virus voi tarttua läheisessä kosketuksessa myös henkilöstä toiseen. Puutteelli-

nen käsihygienia lisää tartuntariskiä.

Taudin itämisaika on 15–50 vuorokautta. Ensimmäiset oireet ovat yleensä ruokahaluttomuus ja pahoinvointi. Sairastuneella voi olla myös kuumetta ja vatsakipua. Ihon keltaisuutta havaitaan muutaman päivän kuluttua ensioireista. Pienillä lapsilla A-hepatiitti voi olla oireeton.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on antanut suosituksen ulkomaisten pakastemarjojen käyttämisestä vain kuumenuksen jälkeen. Pakastemarjat pitää joko keittää kahden minuutin ajan tai ainakin pitää vähintään viiden minuutin ajan 90 asteessa.

A-hepatiitilta voi suojautua rokotuksella, jota suositellaan riskialueille matkustettaessa.

MT

Hallitus pakottaa Lavian ja Tarvasjoen liitoksiin

Hallitus päätti torstaina kolmen talousvaikeuksissa olevan kunnan liittämisestä naapurikuntiin. Perusteluna on, että kriisikunta ei pysty enää järjestämään ja turvaamaan palveluita itsenäisenä kuntana.

Lavian liitos Poriin ja Tarvasjoen Lietoon tehtiin kuntien valtuustojen tahdon vastaisesti. Liitokset astuvat voimaan ensi vuoden alusta.

Jalasjärven liittyminen Kurikkaan oli sen sijaan vapaaehtoinen, sillä se perustui kuntien valtuustojen yhteiseen esitykseen yhdistymisestä. Kuntaliitos toteutuu vuoden 2016 alusta.

Valtioneuvosto olisi tosin tehnyt liitoksen myös vastoin kunnan tahtoa, sillä Jalasjärven talous on kuralla. Syynä on 35 miljoonan euron valtiontukien takaisinperintä Jalasjärven aikuiskoulutuskeskukselta.

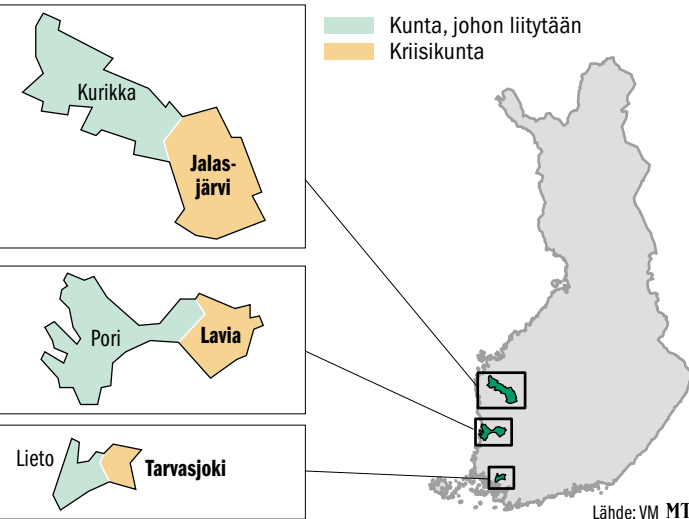
Lavian talous on ollut miinuksella 11 vuotena peräkkäin ja Tarvasjoen vuodesta 2006 lähtien.

Palvelut ratkaisevat Kriisikunnan talouden arviointimenettely käynnistyy, jos rahoituksen riittävyys tai vakavaraisuus ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maata heikommalla ja alittavat raja-arvot kahtena vuonna peräkkäin.

Arvioinnin tekevät kunnan ja valtion edustajat sekä ulkopuolinen henkilö.

Arviointiryhmän esityksestä kriisikunnalle voidaan määrätä erityinen kuntajakoselvittäjä. Selvittäjä voi esittää yhdistymistä ja valtioneuvosto voi päättää siitä. Valtuuston vastuuskella ei ole merkitystä, jos

Hallituksen 12.6. päättämät kuntaliitokset

asukkaiden lakisääteiset palvelut ovat vaarassa.

Tekeillä oleva uusi kuntalaki sisältää vielä tiukemman pykälän: kunnalle ja kuntayhtymälle kertynyt alijäämä tulisi kattaa viimeistään neljässä vuodessa.

Muutoin edessä on arviointimenettely, josta voi seurata kuntaliitos.

Seuraavana Vimpeli? Vuoden 2013 kuntien tietojen perusteella seuraavina talou-

den arviointimenettely ja sitä mahdollisesti seuraava valtion erityisselvitys odottaisi Honkajokea ja Vimpeliä.

Kuntarakennelaki tuli voimaan viime vuoden heinäkuussa. Hallitus esitti siihen heti elokuussa mahdollisuutta kaupunkiseutujen kuntien pakoliitoksiin, mutta perui pykälän tämän vuoden huhtikuussa. Syynä oli epävarmuus pykälän ja perustuslain sopimisesta yhteen.

Hallituspuolueet ja kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) ovat korostaneet pitkän matkaa, että hallitus toivoo kunnilta vapaaehtoisia liitoksia ja että pakoliitokset ovat vasta hallituksen vihoiimeinen keino.

”Päätökset olivat välttämättömiä kuntalaisten palveluiden turvaamiseksi”, Virkkunen sanoo torstaina.

Nyt tehtyt liitokset olivat ensimmäiset, jotka hallitus teki uuden kuntarakennelain nojalla vastoin valtuuston tahtoa.

Kuntajakoselvittäjät esittivät Jalasjärven liittymistä Seinäjo-

keen, mutta Jalasjärvi vastusti esitystä.

Lavia taas olisi sulautunut mieluummin Kankaanpäähän, mutta Kankaanpään valtuusto hylkäsi liitoksen.

Siilinjärvelle selvittäjä Kuntarakennelain perusteella kuntien piti etsiä itselleen liitoskumppani marraskuuhun mennessä ja tehdä liitosselvitykset heinäkuuhun mennessä.

Kaikki eivät tähän suostuneet, ja niihin onkin nyt määrätty erityisiä kuntajakoselvittäjiä. Tällä viikolla selvittäjät lähetettiin Raahen, Pyhäjoen ja Siikajoen sekä Kuopion ja Siilinjärven liittymistä tutkimaan.

Kuopio on selvityksissä mukana myös siksi, että hallituksen linjausten mukaan kaikilla suurimmilla kaupunkiseuduilla läpikäydään erityisselvitykset. Vaikka pakkopykälä poistettiin, kaupunkiseuduilla selvitetään liitosedelityksiä myös työssäkäynti- ja yhdyskuntarakenteen perusteella.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Kriisikunta Jalasjärveä oltiin liittämässä Seinäjokeen. Jalasjärvi ja Kurikka käynnistivät kuitenkin vapaaehtoisen kuntaliitos-selvityksen, joka johti kuntien yhdistymiseen.

”Päänavaus pakkoliitoksille on nyt tehty”

Valtioneuvosto linjasi perjantaina Liedon ja Tarvasjoen, Jalasjärven ja Kurikan sekä Porin ja Lavian yhdistymisistä.

Porin kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen** pitää tehtyä päätöstä varsin odotettuna.

”Porin valtuuston päätös oli toisensuuntainen, mutta valtioneuvosto teki asiassa toimivaltansa nojalla tällaisen ratkaisun. Porissa on kokemusta Noor-markku-liitoksesta muutaman vuoden takaa, joten askelmerkit ovat tiedossa”, Luukkonen toteaa.

Satakunnan maakuntakeskus Pori ei olisi halunnut Laviaa, ja myös Lavia olisi mieluummin liittynyt Kankaanpäähän kuin Poriin.

”On tässä kieltämättä sellainen olo, että valtio ei kuuntele paikallisia päättäjiä. On vaikea yhtälo, kun kuntien veropohjaa kavennetaan ja samalla velvoitteita lisätään. Kriisikuntia alkaa olla yhä enemmän. Pitäisi katsoa kokonaisuutta, sillä ei yksittäisen kunnan pakkoliitos korjaa ongelmaa”, sanoo Lavian kunnanhallituksen puheenjohtaja

Alpo Uusiniemi (kesk.).

Pori edellyttää Lavialta lukio- ja kouluverkko-selvitystä ennen kuntien yhdistymistä.

”Käytännössä Lavian lukio pitää lakkauttaa”, Luukkonen täsmentää.

Tarvasjoki ja Lieto pakkoliittoon Varsinais-Suomen kunnat Tarvasjoki ja Lieto pakkoliitetaan vastoin Liedon kunnan tahtoa. Tarvasjoki oli liitokseen halukas.

”Vuodenvaihteessa emme Tarvasjoella aavistaneet, ettei

Lieto haluakaan liitosta. Lähdimme tekemään kuntaliitosselvitystä myös Pöytyän kanssa, mutta se ei ehtinyt selvittäjien aikatauluun”, kommentoi Tarvasjoen kunnanjohtaja **Olli Paavola**.

Liedon kunnanjohtaja **Esko Poikela** arvioi, että nyt tehty pakkoliitokset enteilevät laajempaa muutosta valtion toimintatavoissa suhteessa kuntiin.

”Tämä oli päänavaus valtion toimesta kuntien pakkoliitosten osalta. On kiintoisaa nähdä,

mitä lähivuosina tapahtuu, kun kuntien taloudellinen asema ei ainakaan parane.”

Poikela näkee kehityksulussa runsaasti uhkakuvia.

”Totta kai tämä on huolestuttavaa siinä mielessä, että paikallisdemokratia jää kakkoseksi.”

Jalasjärvi sai haluamansa kumppanin Valtioneuvosto linjasi myös eteläpohjalaisten kuntien Jalasjärven ja Kurikan yhdistymisestä. Päätös oli molempien kuntien tahdon mukainen.

”Päätös oli odotettavissa. Meidän on nimetty kriisikunnaksi, joten tiedossa on ollut, ettei itsenäisenä voida enää jatkaa”, toteaa Jalasjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja **Jaakko Ventelä** (kok.).

Kriisikunta Jalasjärveä oltiin ensin naittamasta valtiollan toimesta Seinäjoelle. Jalasjärvi ja Kurikka käynnistivät kuitenkin vapaaehtoisen kuntaliitos-selvityksen. Jalasjärven valtuuston enemmistö päätyi lopulta Kurikan kannalle.

JUKKA KOIVULA

Kiteeläisperheen verotaakka on Suomen kovin

Kiteellä keskituloinen perhe maksaa 4 700 euroa enemmän tuloveroja kuin Kauniaisissa. Veronmaksajain keskusliiton selvityksen perusteella erot kuntalaisten verotuksessa ovat merkittävät.

Kitee korotti kunnallisveroprosenttinsa tänä vuonna Suomen kärkeen: 22,5 prosenttiin. Se on kuusi prosenttiyksikköä enemmän kuin löyhimmän verotuksen Kauniaisissa.

Maakunnista tuloverotus on kireintä Kainuussa ja Etelä-Pohjanmaalla, keveintä taas Uudellamaalla ja Satakunnassa. Maakuntakeskuksista Kajaani ja Seinäjoki ovat kärjessä.

Kaikkiaan 156 kuntaa nosti tänä vuonna kunnallisveroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on tänä vuonna 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin ennen talouskriisiä kuusi vuotta sitten.

Selvityksessä huomautetaan, että veronkorotukset eivät ole vain taloudellisesta suhdanteesta johtuva poikkeus. Verot ovat nousseet koko 2000-luvun ajan.

» Keskimääräisen kunnallisveroprosentti on 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin ennen talouskriisiä kuusi vuotta sitten.

Verrattuna taantumaa edeltävään aikaan kunnallisvero on

noussut eniten asukasluvultaan suurimmissa kaupungeissa ja vähiten pienimmissä kunnissa. Selvityksen mukaan tilannetta voi vääristää se, että tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevat kunnat ovat saattaneet yhdistyä isompiin kuntiin.

Pääkaupunkiseudun kunnat ovat löyhimpiä verottajia.

”On muistettava, että esimerkiksi asuminen on niissä muuta maata kalliimpaa”, sanoo Veronmaksajien ekonomisti **Niina Suutarinen**.

EMILIA LAVONEN

Keskituloinen palkansaajaperheen tuloverojen* ero Helsinkiin maakuntakeskuksittain 2014

